Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9

Nr. 8. Dnia 22. kwietnia 1891. XVIII. rocznik.

[redacted]

sorą: Udział [redacted] Towa-
się dwukrotnej kwocie udziałów. Wpisowe 20 centów od udziału, do 20 udziałów włącznie, zaś za każdych następnych 100 zł. po 1 zł. Cel Towarzystwa określa statut w następujący sposób:

Celem Towarzystwa jest korzystne nabywanie towarów i produktów krajowych i zagranicznych, narzędzi i maszyn rolniczych, dla dostarczania ich członkom rolniczym, tudzież zakładanie sklepów dla prowadzenia handlu temiż towarami, a w szczególności należy do zakresu działania Towarzystwa:

a) kupować, sprzedawać i brać w komis wszelkiego rodzaju rzeczy ruchome, towary i produkta na swój albo na rachunek trzecich osób;

b) pośredniczyć w handlu towarowym wyrobów przemysłu domowego i fabrycznego, produktów górnictwa i wiejskiego gospodarstwa;

c) udzielać członkom pożyczki dla prowadzenia handlu;

d) zakładać składy własnych towarów i pojedyń-

5. Lokal ma sklep i magazyn:

[redacted]

I. Sklepiki „Kółek rolniczych“ są A) publiczne, B) prywatne t. j. wyłącznie dla członków Kółek rolniczych przeznaczone.

Wymogi prawne przy zaprowadzeniu tych sklepików:

a) są spółkowe;
b) prowadzone na rachunek Kółek rolniczych i przez nie zarządzane;
c) wykluczone oddanie na własność pojedyńczych osób;
d) sklepiki nie „Kółkowe“, nie mogą używać firmy sklepików Kółek rolniczych?

2. Rozgraniczenie zakresu działania przy zaprowadzeniu sklepików:

a) publicznych;
b) prywatnych.

3. Jakich należy dopełnić formalności, jakie wnieść podanie do władz i według jakich wzorów przy sklepikach:

a) publicznych;
b) prywatnych?

II. Prowadzenie powyższych sklepików:

4. Potrzebny fundusz zakładowy:

a) w jakiej wysokości;
b) w jaki sposób zebrać;
c) o ile korzystać z kraj. funduszu pożyczkowego;

[redacted]

10. Dawanie towarów na kredyt — czy jest dopuszczalne, i z jakiem zastrzeżeniem?

11. Branie produktów surowych lub wyrobów domowego przemysłu w komis:

a) pod jakimi warunkami;
b) czy, i o ile wymiana możliwa?

12. Sprzedaż sklepikowa po targach i jarmarkach — pod jakimi warunkami?

13. Gospoda chrześciańska o ile dopuszczalna jest w połączeniu lub obok sklepiku?

III. Rachunkowość i kontrola:

14. Jaka książkowość zasadniczo jest potrzebna z uwzględnieniem:

a) sklepów publicznych;

[redacted]

W okolniku z dnia 6. marca b. r. l. 299 zwrócił Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwagę na potrzebę pilniejszego niż dotąd bywało zajęcia się orędowników sprawy spółek udziałowych, tworzeniem stowarzyszeń niezaliczkowych. Zakładanie sklepów chrześciańskich po wsiach i miasteczkach, powiatowych składów towarów dla obsługi skle-

pów wiejskich, a wreszcie utworzenie centralnego składu towarów dla użytku kupców chrześcijańskich — oto szerokie i nader wdzięczne pole do działania obywatelskiego w tym kierunku.

Zwracamy na to uwagę czytelników Związku. Wszelkie zaś wnioski, dotyczące zastosowania formy spółek udziałowych jako środka do poprawy niezdrowych stosunków handlowych w naszym kraju, redakcya „Związku“ z wdzięcznością będzie przyjmowała, i pilnie będziemy starali się korzystać z udzielonych łaskawie wskazówek, sprawie rozwoju uczciwego handlu wiejskiego życzliwych.

Sprawozdania lustratora Towarzystw związkowych.

Towarzystwo zaliczkowe w Żółkwi.

Lustracya tego Towarzystwa przeprowadzoną została dnia 2. i 3. grudnia 1890., przyczem wykazały księgi następujący stan majątku Towarzystwa:

Stan bierny:			
Udziały	11.785	zł. 19	ct.
Fundusz rezerwowy	17.294	„ 07	„
Wkładki oszczędności	30.598	„ 23	„
Długi Towarzystwa	47.375	„ —	„
Odsetki	4.201	„ 01	„
Bank krajowy	942	„ 65	„
Zysk z r. 1889.	212	„ 50	„
razem	112.408	zł. 65	ct.
Stan czynny:			
Pożyczki własne	52.459	zł. 80	ct.
„ b. Banku włośc.	41.757	„ 52	„
Odsetki zaległe	5.392	„ 11	„
Administracya	3.436	„ 99	„
Koszta procesowe	928	„ 74	„
Lokacye	5.688	„ 75	„
Kasa	2 744	„ 74	„
razem	112.408	zł. 65	ct.

Towarzystwo to wzrosło raptownie w r. 1887. obejmując przy pomocy Rady powiatowej wszystkie wierzytelności b. Zakładu kredytowego włościańskiego, czem zaskarbiło sobie wdzięczność licznych włościan egzekucyą i wywłaszczeniem zagrożonych. Od tego czasu wzrost Towarzystwa w każdym kierunku jest widoczny, cieszy się ono uznaniem doniosłości swego działania w powiecie i wywiera znaczny wpływ na uregulowanie stosunków kredytowych miejscowych.

W roku 1887. objęło Towarzystwo od b Zakładu kredytowego włościańskiego 229 pożyczek nominalnej wartości 130.000 zł. z kwotą zredukowaną do 72.000 zł.

W dniu lustracyi wykazały księgi Towarzystwa nie spłaconych jeszcze pożyczek 161 z kwotą 41.577 zł. 52 ct., z czego wynika, że na 68 pożyczek całkowicie spłaconych — na inne zaś częściowo, ściągnięto już w tym czasie 30.242 zł. 48 ct. na rachunek zredukowanej kwoty ogólnej, pierwotnie wynoszącej 72.000 zł.

Dotychczas wprawdzie 42 dłużników b. Banku włościańskiego nie rozpoczęło jeszcze spłaty pożyczek, natomiast wszyscy inni umniejszają swój dług drobnemi, ale regularnemi spłatami. Z niesumiennymi dłużnikami tej kategoryi postępuje Dyrekcya energicznie, co świadczy znaczna ilość spraw zaskarżonych, gdyż znajduje się obecnie w egzekucyi 81 pożyczek, objętych od b. Zakładu kredytowego włościańskiego z kwotą ogólną 27.587 zł. 94 ct., podczas gdy w obec regularnej spłaty od samego początku ściśle przestrzeganej u pożyczek przez Towarzystwo już udzielonych, zaskarżonych jest tej kategoryi tylko 34 pozycyi z kwotą 5.727 zł. 32 ct.

Podnieść tutaj wypada, że mimo, iż niektóre pozycye b. Zakładu kredytowego włościańskiego nadzwyczaj trudne są do zrealizowania, nie zlicytowano dotychczas ani jednego dłużnika, a Dyrekcya stara się utrzymać każdego z nich bodaj przy małej części jego dotychczasowej posiadłości choćby z małemi stratami, dla których pokrycia stworzony został znaczny fundusz zapasowy.

Ogólny fundusz rezerwowy wynosił w dniu lustracyi 17.294 zł. 07 ct. Fundusz ten w ciągu roku posiada tylko jedno konto, a dopiero z końcem roku bywa on obliczany i na pojedyńcze kategorye segregowany; i tak z końcem r. 1889. wynosił on ogółem 16.383 zł. 39 ct., i składał się z własnego funduszu rezerwowego 7.225 zł. 78 ct., z funduszu rezerwowego dłużników b. Zakładu włościańskiego w kwocie 6.002 zł. 06 ct. rezerwy strat (dłużników Zakładu włośc.) 1.806 zł. 13 ct. i rezerwy Rady powiatowej 1.349 zł. 52 ct Ostatnie trzy fundusze wzrastają co roku dopłatą ze strony dłużników b. Zakładu kredyt. włośc. i służą na pokrycie wszelkich możliwych strat w pożyczkach tej kategoryi.

Jakkolwiek tedy nie ma wątpliwości, iż niektóre pozycye pożyczkowe objęte od b. Zakładu kredyt. włośc. nie będą do zrealizowania, to jednak w obec stworzonych na ten cel funduszów zapasowych i specyalnej rezerwy strat, nie będzie Towarzystwo narażone na uszczuplenie majątku własnego, a przeciwnie zyskało ono znacznie na tym interesie, korzystając z różnicy odsetek, tudzież zwiększając niepomiernie własny fundusz rezerwowy, do którego przydzielane bywają odsetki z ogólnej sumy wszystkich funduszów rezerwowych i rezerwy strat.

Towarzystwo pobiera od pożyczek udzielanych członkom jak niemniej od pożyczek objętych od b. Zakładu kredyt. włośc. 8%, a nadto od pożyczek nowych jednorazowo 1% na koszta administracyi Ze względu na ryzyko nie uważamy procentu pobieranego od pożyczek po-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny																			
	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wkł. udz.) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego	
			Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca			
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct.
Bełzie	16497	80	24356	58	630		331	70	24654	88	11700		200		300		11600	.	.	.
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	26192	16	93232	95	4030	61	5117	44	92146	10	29077		10801	12	8601	12	31277	.	.	.
Bochni	16422	52	24368	73	1348	96	644	56	25073	11	23427	85	12068	07	12227	85	23268	07	.	.
Bołszowcach K. z	6400	45	3024	74	48		265	25	2807	49	4100	.	1700	.	2100	.	3700	.	.	.
Cieszanowie	18824	15	66553	62	7193	55	3304	86	70442	31	21000	.	6500	.	5700	.	20200	.	1097	38
Dąbrowej	89692	75	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	257462	87	.	.
Dobczycach St. poż. i oszcz.	3715	54	13983	10	225	08	84	08	14124	10	12080	.	1365	.	990	.	12455		.	.
Dobromilu	27356	88	28812	78	1352	25	2054	87	28110	16	4000		.	.	.	.	4000		238	32
Drohobyczu	42202	09	146784	58	7519	61	10670	31	143633	88	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Glinianach	80279	11	107381	12	4448	79	3297	04	108532	87	32878	73	14288	.	17631	.	29535	75	926	51
Głogowie Pow. Tow. zal.	23483	86	83350	32	2331	50	911	32	84770	50	3200		900	.		.	4100		.	.
Gorlicach	94473	43	283738	59	55835	21	16268	48	323305	32	159322	02	120893	25	156960	77	123254	50	.	.
Grybowie	16376	33	64279	74	2192	15	903	90	65567	99	11600	.	6000	.	5000	.	12600	.	.	.
Jaśle	51142	18	212593	74	7992	01	9005	99	211579	76	9900	.	3000	.	3500	.	9400	.	.	.
Jaworowie	27742	87	98223	08	1015	95	1930	42	97308	61	8000	.	.	.	.	.	8000	.	.	.
Kamionce strum. P. T. z.	10819	81	53536	27	1842	22	1222	71	54155	78	1251	.	.	.	.	.	1251		.	.
Kańczudze K. z.	3625	70	2854	91	.	.	.	.	2854	91	4552	.	.		.	.	4552		.	.
Kolbuszowej	16473	48	37789	25	2156	44	1379	16	38566	53	7200		1200		1350	.	7050	.	.	.
Kołomyi	23172	41	47222	14	2501		2360	01	47363	13	109299	78	66083	27	65213	25	110169	80	2929	56
Komarnie	27641	12	52451	69	2240	42	2078	88	52612	23	9400	.	2000		2200	.	9200		.	.
Kozowej K. z.	2853	90	1315	06	416		52	41	1678	65	7696	74	6200	.	6500	.	7396	74	.	.
Krakowie	102160	18	225095	56	20723	29	23142	08	222676	77	97548	.	42780		29650	.	110678		.	.
Krynicy St. poż. i oszcz.	13348	09	44028	68	2897	87	2241	89	44684	66	15500	.	3500	.	2500	.	16500		.	.
Kulikowie K. z.	9634	12	9437	49	1418	.	299	57	10555	92	14550	.	1000		450	.	15100	.	.	.
Limanowej	60778	88	67844	29	12973	35	14824	04	65993	60	37891	87	16282	86	13388	66	40786	07	1677	28
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	27522	61	.	.	.	.	.	.	.	.	42839	12	19445		18811	.	43473	12	.	.
Lubaczowie T. kr. miej.	20631	96	19148	54	1996	75	505	42	20639	87	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie T. wz. kred.	29322	45	28719	82	3073	61	1235	02	30558	41	20149	07	9850	65	8421	07	21578	65	.	.
„ T. esk. i zal.	32619	81	12441	36	237		1723	12	10955	24	21912	27	10705		6091	.	26526	27	.	.
„ Pow. tow. z.	13177	51	30304	30	1218		2256		29266	30	24151	29	.	.	.	.	24151	29	.	.
Makowie St. poż.	59027	64	135171	35	7256	03	7598	12	134829	26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Maryampolu	6974	56	3754	57	211	87	106	93	3859	51	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Nadwornej K. z.	28124	02	24608	66	1023	49	865	04	24767	11	21012	15	3666	50	4083	25	20595	40	975	20
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	44355	25	163218	79	6765	90	5304	58	164680	11	.	.	.	.	.	.	.	.	201	86
Pilznie St. oszcz. i poż.	9005	27	35260	94	2119		1638	47	35741	47	4800		1280		100	.	5980		.	.
Przemyślu St. h. d. h. i p.	36154	27	142178	01	10942	04	13316	10	139803	95	20775	41	10170	25	7220	.	23725	66	.	.
Radymnie K. z.	2610	40	7713	90	300		470		7543	90	4650	.	.		250	.	4400		.	
Radziechowie	53234	79	138117	24	4957	78	3753	82	139321	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rudkach	19095	56	34946	94	731	40	845	74	34832	60	.	.	.	.	.	.	.	.	122	55
Rohatynie	25519	90	53513	09	4238	69	1200	81	56550	97	5544	.	.	.	1500	.	4044	18	.	.
Sądowej Wiszni K. z.	10199	54	7252	39	800		179	29	7873	10	3000	.	.	.		.	3000		.	.
Sieniawie	18261	46	32528	99	515		502	35	32541	64	4500		.			.	4500		.	.
Skałacie T. zal. i kr.	14968	80	12967	69	2074		838	99	14202	70	2040		1685	82	500	.	3225	82	.	.
Stanisławowie B. zal.	43870	91	121865	88	24445	63	29461	84	116849	67	40591	25	27638	50	25660	.	42569	75	.	.
Stryju	32135	24	64114	96	2484		3616	01	62983	92	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ T. kr. i oszcz.	18072	76	85466	44	6225	50	7319	90	84372	04	6698	75	7900	.	6698	75	7900	.	.	.
Stanisławowie T. wz. h. m.	20921	68	47026	29	2409	.	2056	90	47378	39	4205		.	.	.	.	4205		.	.
Szczercu T. k. z.	2688	77	1616	11	245		10		1851	11	3515		.	.	146	.	3369		.	
Sędziszowie T. wz. kr	25883		57764	59	4504	46	1125	95	61143	10	10924		3200	.	4640	.	9484		.	
Sokalu	30964	15	102957		3820		7317	11	99460	36	21000	.	.	.	.	.	.	.	21000	66

za miesiąc marzec 1891.

Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Stan czynny													
				Pożyczki udzielone								Koszta zakł. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca							
z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	c
926	26	1532	66	52206	84	1883	40	3720		54043	44	160	03	888	64	119	4
2256	12	756	07	143990	96	16516	54	18704	63	146177	05	1242	45	4392	28	815	6
		960	35	53916	62	11506	72	12190	54	54600	44	565	28	9641	27	917	0
233	37	394	52	11579	82	1578		795		10796	57	264	01	2085	60	389	6
1246	11	1540	59	97158	61	3234	37	6657	30	100591	54	1263	64	9162		2333	3
5762	37	6086	24							294958	75	833	38	62375	44	1742	6
573	69			27095	18	2543	74	3089		27640	44	760	22	2295	15	172	5
1542	66	982	44	58799	41	2572	15	2090		58317	26	348	94	3016	07	548	1
3832	79	194	11	172345	70	34260	86	34957		173041	84	1222	43	11926	27	3672	3
5634	32	7964	74	208974	05	40638	82	44854	22	208189	45	1139	65	21040	44	2503	7
3064	21	196	88	108403	50	7581		11333		112155	50	1323	27	397	12	1739	5
12094	70	8398	31	506828	74	185267	86	194571	26	516132	14	1715	61	27742	51	15936	
390	80			91187	18	1243	24	3370		93312	94	95	51	630	32	895	3
5673	96	6179	82	258903		24644		25288		259547		1193	21	16676	59	6558	9
3924	87	1486	53	121772	43	20715	55	22896		123952	88	950	08	11163	54	2396	3
1333	50	2760	26	63186	29	2867	47	3555		63873	82	346	29	4293	09	1807	1
447	21	75	04	7519	76	18				7501	76	268	39	3749	97	34	7
1167	78	1780	59	58990	73	9677	06	13305	83	62619	50	309	50	1738	46	370	9
1383	57	9247	09	154908	50	52327	56	68230	93	170811	87	2312	54	17091	73	4049	4
1370	16	3157	2?	80772	50	3837		4619		81554	50	714	85	10984	75	706	6
402	63	255	62	11172	49	861	27	954	96	11266	58	106	52	1033	93	180	9
8099	59	9581	55	412149	40	107294	39	116528		421383	01	3760	32	14431	95	13620	8
1745	59	51		72498	60	2851	13	5320		74967	47	695	46	381		285	4
		578	59	29126	70	1449	50	1799		29476	20	888	94	3936	91	1566	5
2190	23	2016	61	163040	48	16757		17539	56	163823	04	1607	41	6375	34	1636	9
857	08			30146	12	1102	81	3119		33162	31	688	87	5745	39	32256	2
		757	54	38294	74	2226	77	3190		39257	97	337	42	1635	98	798	
1033	14	994	47	74178	40	13818	40	20039	06	80399	06	784	18	1851	78	462	1
1623	03	4307	05	64050	49	14168	68	16108	96	65990	77	1475	12	4034	76	4530	7
181	29			61107	86	2998	10	3307		61416	76	596	52	4172	67	590	4
8351	81	274	83	165091	07	14228	59	19385	82	170248	30	1523	90	28825	11	1886	2
166	66	168	76	10731		707		880		10904		97	83			167	6
1702	07	1290	91	74513	43	17984	72	18937	21	75465	92	544	10	408	19	1036	5
5015	25	3346	37	185131	76	2083		5668		188716	76	832	22	24143	74	3906	1
1113	96	1329	50	45781		5835		7763		47709		538	64	4130	32	792	2
5706	73	7191	36	194081	77	64548	19	65322	17	194855	75	1304	19	11422	14	4999	8
484	94	220	50	14551	18	1332	76	690		13908	42	458	49	212	45	680	3
3665	29	7097	61	178054	12	9546	70	9906		178413	42	1419	01	20403	28	3083	1
		1098	67	44323	58	2092	85	3234		45464	73	830	23	7114	61	1739	8
		2824	49	71873	17	1802	54	1255		71325	63	1072	61	14884	94	1656	3
582	77	760	06	20201	71	2164	26	1924		19961	45	235	82	212	43	2005	7
1750	15	143	21	53185	20	1978	24	3620		54826	96	356	28	993	12	1020	1
1221	77	721	96	31114	20	5316	88	8110	93	33898	25	160		17	39	265	4
2004	86	1651	81	177248	49	42711	27	46876	87	181414	09	2887	79	20991	03	1654	0
2215	78	3795	44	84375	64	8468	48	12116	34	88023	50	955	80	10088	51	1188	
2316	41	1576	83	109178	32	29132	67	24594	60	104640	25	765	77	5079	20	3758	8
509	70	96	79	68221	50	12434		16241		72028	50	573	40	1795	61	286	9
213	66	43	62	7575	22	481	77	781		7874	45	18		175	68	98	0
1718	60	4489	07	94040	66	13418	60	15458		96080	06	899	68	3105	56	2632	4
		2569	10	125029	04	15917	30	6582		115693	74	888	81	35368	09	2042	9

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów [illegible] z końcem miesiąca zł.	ct.	Stan bierny — Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct.	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Saldo rachunku Banku krajowego zł.	ct.
Tłumaczu St. kr.	10349	31	35289	72	2096	26	2542	60	34743	38	5630		4600		3050	.	7180		181	66
Tyśmienicy K. z.	9979	98	24554	25	1044		737	[illegible]	24860	35	3150		.		345	.	2805		.	.
Ustrzykach doln.	3771	77	2239	68	14	65	.	.	2254	33	871	72	.	.	401	78	469	94	.	
Zbarażu	27067	45	31671	92	4336	28	2985	19	33023	01	21350	33	.		4150	.	20000	33	2135	87
Złoczowie	66362	35	169988	66	8458	20	3097	41	175349	45	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

chodzących od b. Zakładu kredyt. włośc. za wygórowany, natomiast sądzimy, że możebnem by było obniżyć stopę procentową od pożyczek własnych przy równoczesnej redukcyi odsetek od wkładek oszczędności, które pobierane bywają przy 30-dniowem wypowiedzeniu tychże w wysokości 5 od sta, zaś przy 90-dniowem wypowiedzeniu po 6 od sta. Takie oprocentowanie wkładek oszczędności w obec dzisiejszych stosunków i ogólnej redukcyi odsetek uważamy nieco za wysokie.

Spłata pożyczek przez Towarzystwo udzielonych odbywa się, jak to już wyżej powiedzieliśmy, regularnie i prawidłowo, to też z ogólnej cyfry odsetek zaległych wynoszących z końcem r. 1889. sumę 5.392 zł. 11 ct., odsetki zaległe własnych pożyczek wynosiły tylko 645 zł. 23 ct., podczas gdy kwota 4.746 zł. 88 ct. stanowiła odsetki zaległe od pożyczek objętych po b. Zakładzie kredyt. włościańskim.

Długi Towarzystwa w ogólnej wysokości 47.375 zł. zaciągnięte zostały przeważnie na spłatę pożyczek Banku włościańskiego, w czem pomocną była Towarzystwu Rada powiatowa, podnosząc na swoje imię pożyczę komunalną w potrzebnej na ten cel wysokości. Obecnie winno Towarzystwo jeszcze:

Radzie powiatowej	37.125	zł.
Bankowi krajowemu na 2 skrypta	8.250	„
Kasie oszczędności na weksel	2.000	„
razem	47 375	zł.

Statut Towarzystwa obowiązujący dotychczas w pierwotnej formie wymaga niektórych zmian, co też Dyrekcyi zalecono uskutecznić przy najbliższej sposobności.

Administracya Towarzystwa jest należycie i prawidłowo prowadzona. Biuro i kasa Towarzystwa umieszczone są tuż obok biura Rady powiatowej, z którą Towarzystwo pozostaje w ścisłym kontakcie. Okoliczność ta wpływa korzystnie na podniesienie powagi Towarzystwa.

Towarzystwo zaliczkowe w Stryju.

Bilans surowy sporządzony podczas lustracyi w dniu 25. marca b. r. wykazał następujący stan majątku Towarzystwa:

Stan bierny:

Udziały	26.578	zł.	82	ct.
Fundusz rezerwowy	5.591	„	31	„
Wkładki oszczędności	62.954	„	33	„
Długi Towarzystwa	3.581	„	31	„
Saldo odsetek	1.312	„	95	„
Zysk z r. 1890.	31	„	59	„
razem	100.050	zł.	31	ct.

Stan czynny:

Pożyczki	88.244	zł.	83	ct.
Koszta administracyi	515	„	87	„
Nieruchomości	7.342	„	49	„
Zaliczki procesowe	200	„	50	„
Bank krajowy	1	„	65	„
Lokacye	1.608	„	93	„
Kasa	2.136	„	04	„
razem	100.050	zł.	31	ct.

Towarzystwo to zaliczaliśmy zawsze do rzędu tych Towarzystw, które pod względem wewnętrznego urządzenia, bezpieczeństwa kapitałów, i taniości kredytu między stowarzyszeniami związkowemi najlepiej są administrowane i pierwsze zajmują miejsce. Natomiast przy każdej sposobności wypadało nam wytknąć nadzwyczaj powolny rozwój tej instytucyi, która wobec korzystnych i sprzyjających okoliczności miejscowych w szybko wzrastającem mieście i gęsto zaludnionej okolicy, w obec łatwej i taniej komunikacyi tudzież w obec coraz więcej podnoszącego się przemysłu domowego i fabrycznego, dzisiaj potężnie się była powinna rozwinąć i stać się głównem źródłem taniego i łatwego kredytu w całym powiecie.

za miesiąc marzec 1891.

				Stan czynny													
Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ., ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca							
z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct.
1120	96	279	87	46756	50	12382	.	11768	28	46142	78	649	85	4123	49	2939	06
986	44	229	76	30227	41	1891	20	2332	.	30668	20	.	.	7213	02	980	31
89	08	.	.	4497	44	75	86	.	.	4421	58	213	74	1872	36	77	4[illegible]
.	.	1689	75	80243	75	9715	38	11070	.	81597	87	655	44	526	54	1136	5[illegible]
1813	20	6641	22	217056	22	7209	83	11450	.	221296	39	1192	80	25081	71	2595	93

Energiczne w tym kierunku postępowanie i rozszerzenie zakresu działania w granicach rzeczywistej potrzeby uniemożebniłoby tworzenie i wzrost innych miejscowych instytucyi finansowych, które nie obawiając się konkurencyi, niekorzystnie wpływają na uregulowanie stosunków kredytowych i na obniżenie stopy procentowej, a nadto w kierunku narodowościowym wprost szkodliwie dla kraju działają.

Przedłożone nam sprawozdanie z lustracyi okazuje wprawdzie w porównaniu do lat ubiegłych nieznaczny wzrost Towarzystwa, który atoli nie pozostaje w odpowiednim stosunku do możliwego rozwoju wśród sprzyjających okoliczności.

Stagnacyę rozwoju tej instytucyi nie można jak w innych wypadkach przypisywać brakowi funduszów do obrotu potrzebnych, albowiem Towarzystwo zaliczkowe w Stryju posiada znaczne kredyta w instytucyach bankowych, z których jednakże nie korzysta, a wykazana w bilansie kwota 3.581 zł. stanowi tylko pożyczkę hipoteczną zaciągniętą na realność przez Towarzystwo wybudowaną.

Przyczynę powolnego wzrostu Towarzystwa szukać nam wypada w wygórowanej ostrożności przy udzielaniu pożyczek, i w nieusprawiedliwionej bojaźni przed zawieraniem nowych interesów. Przedewszystkiem ale niekorzystnie wpływać musi na rozwój Towarzystwa od lat kilku panujące nieporozumienie między Dyrekcyą a Radą nadzorczą, którego przyczyną jest brak regulaminu, tudzież ścisłe i jasne określenie kompetencyi tych dwóch organów: zarządzającego i nadzorującego.

Scysya zażegnana w roku ubiegłym interwencyą delegata i wiceprezesa Związku p. Blechońskiego wspólnie z lustratorem p. Heinrichem, pod koniec roku wybuchła na nowo i skończyła się obecnie wzięciem dymisyi byłego dyrektora i kierownika Towarzystwa p. Göttingera.

Towarzystwo liczy obecnie 707 członków, z których 16 przybyło już w roku bieżącym.

Fundusz rezerwowy ulokowany jest z kwotą 3.761 zł. 38 ct. we własnej realności, z kwotą 1.608 na książeczce wkładkowej Kasy oszczędności we Lwowie, reszta zaś tego funduszu znajduje się we własnym obrocie kasowym.

Wkładki oszczędności składające się z 295 pozycyi, z których najwyższa wynosi 2 000 zł., oprocentowane są po 4 i po 5 od sta, a to w ten sposób, że od dawniej włożonych wkładek opłaca Towarzystwo 5 od sta, od nowych zaś 4 od sta.

Między wkładkami oszczędności znajduje się 25 pozycyi z kwotą 4.539 zł., pochodzących od instytucyi publicznych.

Od pożyczek udzielanych członkom pobiera Towarzystwo $6\frac{1}{2}\%$, a nadto $3\frac{1}{2}\%$ prowizyi zwłoki, tudzież 1% na koszta administracyjne jednorazowo z góry przy udzielaniu pożyczki.

Pożyczki udzielane bywają przeważnie na skrypta dłużne, w mniejszej ilości tylko na akta notaryalne i weksle przez dłużników solidarnie przyjęte.

Spłata pożyczek odbywa się regularnie, a zaległości są nieznaczne.

Odsetki zaległe z końcem r. 1890. wynosiły 872·24 zł.

Spraw znajdujących się w egzekucyi jest 36 z kwotą 3.764 zł. 88 ct.

Mimo iż sprawy egzekucyjne ogółem dość energicznie popierane bywają, to jednak niektóre sprawy egzekucyjne nie doznały żadnej zmiany od lat kilku, i zabezpieczenie pozycyi zaskarżonych jest dostateczne.

Książkowanie i czynność kasowa nie odbywa się ściśle według wskazówek Związku i przyjętych norm w innych Towarzystwach i w tym względzie udzielono Dyrekcyi odpowiednie wskazówki.

Towarzystwo urzęduje we własnym okazałym gmachu.

Godziny urzędowe przestrzegane bywają regularnie, a biuro otwarte jest dla stron od 9—1 w południe.

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1890.

15. Grybów Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 2.655·86. Straty: koszta urządzenia i ruchomości 5·34, administracya i podatki 904·84, zaliczki procesowe 46·97, do rachunku bilansu saldo za r. 1890. 1.698·71; razem 2.655·86. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 12.201·46, wkładki na rachunek bieżący 60·387 12, długi zaciągnięte 11.900·—, odsetki naprzód pobrane 1.043·86, fundusz rezerwowy 2.982·88, odsetki za r. 1890. należne 35·—, straty i zyski 1.698·71; razem 90.249·03. Stan czynny: pożyczki 86.585·92, odsetki zaległe 2.419·27, koszta ruchomości 21·39, zaliczki procesowe 590·72, lokacye 560·—, kasa 71·73; razem 90.249·03.

16. Podgórz. Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna pomoc". *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta 6.629·27. Straty: koszta administracyi 2.185·98, założenie i urządzenie 31·14, czysty zysk 4.412·15; razem 6.629·27. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki udzielone 181.542·04, lokacya 10.762·92, koszta prawne i zwrotne 1.680·34, podatek 187·14, koszta założenia i urządzenia 280·24, procenta na r. 1891. zapłacone 7·20, rachunek bieżący 6.601·09, gotówka z d. 31. grudnia 1890. 1.453·67; razem 202.514·64. Stan bierny: fundusz rezerwowy 8.713·39, udziały członków 39.581·88, wkładki oszczędności 189.613·87, procenta pobrane na r. 1891. 2.597·18, wierzyciele wekslowi 5.540·—, fundusz strat 1.977·67, fundusz dyspozycyjny 80·—, nadwyżka w stanie czynnym 4.412·15; razem 202.514·64.

17. Lubaczów. Towarzystwo kredytowe miejskie. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: pożyczki udzielone wątpliwe 117·27, procenta pobrane 4.798·38, procenta należne 2.112·17, koszta procesowe 25·21, zysk z roku 1889. —·92; razem 7.048·95. Straty: pożyczki udzielone dobre 200·46, procenta wypłacone 875·13, procenta należne 3.034·81, koszta inwentarza 43·69, koszta administracyi 564·24, reszta pozycyi 440·42, zysk z r. 1890. —·20; razem 7.048·95. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki udzielone dobre 36.569·75, pożyczki udzielone wątpliwe 491·04, procenta należne 2.112·17, koszta inwentarza 160·—, koszta procesowe 190·—, gotówka 932·01; razem 40.454·97. Stan bierny: fundusz rezerwowy 2.796·—, udziały wpłacone 18.798·07, wkładki oszczędności 16.479·66, pożyczki udzielone wątpliwe 491·04, zysk z r. 1890. —·20; razem 40.454·97.

18. Radymno. Kasa zaliczkowa. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 333·53, do rachunku bilansu: saldo za r. 1890. 161·87; razem 495·40. Straty: koszta urządzenia i ruchomości 5·33, administracya i podatki 490·07; razem 495·40. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 1.802·40, wkładki na rachunek bieżący 7.457·88, długi zaciągnięte 3.750·—, odsetki naprzód pobrane 360·39, fundusz rezerwowy 480·—, złożono na wpis 220·50; razem 14.071·17. Stan czynny: pożyczki 13.179·62, odsetki naprzód zapłacone 32·33, odsetki zaległe 28·60, koszta ruchomości 101·32, pomieszkanie 83·22, asekuracya 4·65, druki i księgi 212·06, na pożyczkę notaryalną 11·41, lokacye na akcye 40·—, straty i zyski 161·87, kasa 216·09; razem 14.071·17.

19. Kulików. Kasa zaliczkowa „Nadzieja". *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 1.301·44, nieruchomości 90·—; razem 1.391·44. Straty: koszta i urządzenia ruchomości 31·42, administracya i podatki 959·77, straty 103·—, do rachunku bilansu: saldo za r. 1891. 297·25; razem 1.391·44. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 8.007·24, wkładki na rachunek bieżący 8.862·28, długi zaciągnięte 15.550·—, odsetki naprzód pobrane 537·53, fundusz rezerwowy 1.504·—, fundusz strat 209·46, czysty zysk 297·25; razem 34.967·76. Stan czynny: pożyczki 28.121·20, odsetki naprzód zapłacone 121·64, odsetki zaległe 2.366·02, koszta ruchomości 282·78, koszta nieruchomości 1.332·15, zaliczki procesowe 466·16, lokacye 1.113·22, kasa 1.164·59; razem 34.967·76.

20. Brzeżany. Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 637·69. Straty: koszta założenia 67·65, administracya 184·19, do rachunku bilansu: saldo za rok 1890. 385·85; razem 637·69. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 3.976·50, wkładki na rachunek bieżący 12.044·83, fundusz rezerwowy 203·—, długi zaciągnięte 5.988·16, odsetki na rok 1891. pobrane 330·01, zysk czysty 385·85; razem 23.428·35. Stan czynny: pożyczki 21.022·23, odsetki za r. 1891. zapłacone 62·50, odsetki 1890. kasie należne 62·44, koszta założenia i ruchomości 608·85, gotówka 1.672·33; razem 23.428·35.

Wdyawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.** Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorza.